

Indonésie

Indonéská ekonomika má dlouhodobě pevný růstu HDP (průměrně okolo 5 %), který po pozvolném zpomalování od roku 2010 nabral opačný trend mírného nárůstu v roce 2016 a pokračoval v něm i v následujících dvou letech a v roce 2018 dosáhl podle předběžných výsledků růstu 5,1 %. Míra inflace v roce 2018 pohybovala okolo 3,4 %, což znamená pokles proti předchozímu roku, kdy dosahovala hodnoty 3,8 %. V zemi žije dle odhadů více než 260 mil. obyvatel a HDP na obyvatele je přibližně 3 800 USD. Nezaměstnanost se v roce 2018 pohybovala mezi 5,2 a 5,5 %. Běžný účet je od roku 2012 v deficitu, nicméně podle předběžných výsledků se podařilo udržet jej pod hranicí 3 % HDP.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	5,0	5,1	5,1	5,1	5,2	5,3
HDP/obyv. (USD)	3 604	3 876	3 789	3 971	4 319	4 569
Míra inflace (%)	3,5	3,8	3,4	3,8	3,8	3,4
Nezaměstnanost (%)	5,6	5,4	5,2	5,0	5,0	5,0
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-17,5	-16,8	-17	-19,7	-21,2	-24,8
Populace (mil.)	258,7	262	265,3	268,7	272,1	275,6
Konkurenceschopnost	41/138	36/137	45/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	3/7	3/7	3/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, WEF

- ▶ EU s Indonésií jedná o podobě preferenční obchodní dohody CEPA (Comprehensive Economic Partnership Agreement), která by výhledově plně pokryla spolupráci v oblasti obchodu, zejména tarifů, přístupu na trh a ochrany investic.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti Světového ekonomického fóra (WEF) je Indonésie na 45. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD je stupeň exportního rizika 3/7.

Vývoz ČR do Indonésie 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8406	Turbíny na páru vodní nebo jinou	337 148	11,5	–	–
8473	Části, součásti a příslušenství (jiné než kryty, kufříky a podobné výr	311 685	10,6	41 330	654,1
2921	Sloučeniny s aminovou funkcí	221 668	7,5	188 573	17,6
8537	Tabule, panely, ovládací stoly, pulty, skříně a jiné základny, vybaven	171 874	5,8	42 045	308,8
3917	Trouby trubky hadice příslušenství z plastů	148 831	5,1	88 639	67,9
8477	Stroje na zpracování kaučuku plastů jinde neuv.	114 310	3,9	5 035	2 170,3
4702	Buničina dřevná chemická pro chem zpracování	109 603	3,7	670 944	-83,7
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	98 655	3,4	24 757	298,5
9304	Zbraně ostatní, ne zbraně sečné, bodné	66 847	2,3	120 913	-44,7
9031	Měřicí nebo kontrolní přístroje, zařízení a stroje, jinde v této kapit	66 017	2,2	61 863	6,7
Celkem TOP 10		1 646 638	56,0	1 244 099	32,4
Celkem vývoz		2 941 892		2 581 262	14,0

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Indonésie 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
4001	Kaučuk přírodní balata guataperča guajal apod	605 751	8,3	805 037	-24,8
9503	Tříkolky, koloběžky, šlapací auta apod., ost. hračky, skládky	580 057	8,0	459 241	26,3
6404	Obuv se svrškem z materiálů textilních	577 055	8,0	529 485	9,0
6403	Obuv se svrškem z usně	409 792	5,6	340 213	20,5
8501	Elektrické motory a generátory (kromě generátorových soustrojí)	405 252	5,6	414 256	-2,2
6402	Obuv ostatní z kaučuku plastů	256 147	3,5	205 861	24,4
8510	Holicí strojky, stříhací strojky na vlasy a srst a depilační přístroje	236 255	3,3	1 768 020	-86,6
8414	Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap.	230 172	3,2	191 846	20,0
8443	Tiskařské stroje; ost. tiskárny, kopírovací stroje; jejich části a příslušenství	206 643	2,8	247 646	-16,6
8532	Elektrické kondenzátory, pevné, otočné nebo doladovací (přednastavené)	181 053	2,5	190 224	-4,8
Celkem TOP 10		3 688 177	50,8	5 151 829	-28,4
Celkem dovoz		7 254 520		9 096 199	-20,2

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► **Civilní letecký průmysl**

Indonésie je silně závislá na letecké dopravě. Vzhledem k růstu intenzity letecké dopravy hustota letištní sítě a v řadě případů i technická úroveň jejich vybavení nedostatečná. Existují možnosti jak přímých dodávek konečným zákazníkům, tak prostřednictvím subdodavatelů. V Indonésii je v současné době 600 letišť a přistávacích ploch, z čehož 233 je vlastněno a provozováno státem. Většina funkčních letišť má v současné době přetíženou kapacitu o 200 až 300 %. Rovněž se počítá s obnovou a navyšováním kapacit několika desítek letišť stávajících. Vzhledem k růstu objemu letecké dopravy, plánuje vláda další navyšování investic do letištní infrastruktury a bezpečnosti leteckého provozu. Značný potenciál mají rovněž dodávky SW pro řízení leteckého provozu nebo malých letounů jak pro osobní, tak nákladní dopravu. Ze stejných důvodů má země velký potenciál i pro dodávky letecké techniky. Z pohledu ČR je perspektivní zejména urgentní poptávka v oblasti letounů s kapacitou pro zhruba 20 pasažérů. O to více, že domácí výroba letounu s obdobnými parametry nabrala skluz o minimálně 3 roky.

► **Dopravní průmysl a infrastruktura**

Dopravní infrastruktura země potřebuje rozsáhlou modernizaci prakticky ve všech oblastech – silnice, železnice, letiště, městská doprava. Spolu s růstem ekonomiky a životní úrovně obyvatel se nejen navýšily počty automobilů a motocyklů, ale také jasně ukázala poddimenzovanost infrastruktury. Ve snaze řešit situaci probíhá v zemi řada projektů na celostátní i lokální úrovni. Aktuálně probíhá výstavba železničních a dálničních koridorů napříč hlavním ostrovem Jáva a v plánu jsou další velké projekty, z nichž mnohé jsou nicméně v realizační fázi zpožděny. V letech 2015–2019 měla proběhnout výstavba tzv. trans sumaterského železničního koridoru o délce 2168 km. Aktuálně se oživuje zpožděný projekt nové dopravní infrastruktury Yogyakarty. Na pro gramu dne je též plán obnovy železnic a vozového parku státní železniční společnosti PT Kereta Api. Řešení prakticky krizové situace městské hromadné dopravy je jednou z hlavních priorit současného vedení hlavního města. V metropoli Jakartě je budována první trasa metra, a začíná se stavět vnitřní městský okruh nadzemní kolejové dopravy. Městská hromadná doprava se bude dále rozvíjet návazně na tyto páteřní linky. Potřebný je rovněž systém na výběr elektronického jízdného a mýtný systém.

► **Energetický průmysl**

Vláda prezidenta Joko Widoda vyhlásila ambiciózní plán navýšení energetické produkce v letech 2015–2020 o 35 tis. MW. Neméně ambiciózním cílem je podíl 23 % z celkového objemu v zemi vyrobené energie z obnovitelných zdrojů v roce 2025. Přestože se aktuálně ukazuje, že čísla o celkové potřebě výrobních kapacit budou podstatně relativizována, jde i nadále o velmi zajímavý segment. O to více, že aktuálně lze zaznamenat určitý trend směřující od klasické „velké“ energetiky opět k menším, ekologickým způsobům výroby energie. Nemalý podíl by měly tvořit i vodní elektrárny, tedy oblast s tradičně silným know-how českých firem. Uplatnit se mohou i solární a větrné technologie, zejména v kombinaci s ukládáním energie v bateriích. Velmi trendy je i v Indonésii i téma „waste to energy“, tedy výroba energie z odpadu, a to také v kontextu odpadu přírodního charakteru (zbytky z dřevovýroby, kokosové slupky, dřevo z obnovy palmových plantáží atp.). Součástí podpory obnovitelných

zdrojů jsou i státní garance týkající se výkupu a cen elektrické energie, byť v současnosti způsobila značný rozruch mezi investory v této oblasti nová legislativa, která do budoucna limituje poskytované výhody a upřednostňuje projekty mimo centrální ostrov Jáva. Hlavním zdrojem elektrické energie budou v Indonésii i nadále tepelné elektrárny, protože země disponuje značnými zásobami relativně kvalitního uhlí. Průběžně jsou vypisovány tendry na výstavbu nových elektráren formou EPC stejně tak jako formou IPP. České firmy mohou najít uplatnění v obou těchto modelech.

► Obranný průmysl

Obranný rozpočet země v posledních letech roste v souvislosti s koncepcí současné vlády, usilující o modernizaci armády. Výdaje na modernizaci armády rostou, a i když i v poměru výdajů k HDP patří Indonésie i nadále v rámci regionu spíše k podprůměru, nominálně jde bezesporu o zajímavý trh. Plán současné vlády je navýšit postupně v nadcházejících 5 letech podíl výdajů na obranu na 1,5 % HDP. Vláda si je vědoma relativní zaostalosti ve výzbroji indonéské armády v porovnání s nejbližšími sousedy (Malajsie a Singapur) a hodlá tento problém řešit zásadní obnovou a rozšířením armádní výzbroje a výstroje. Specifikem Indonésie spočívá ve snaze neorientovat se v dané oblasti jedním směrem a vyhnout se tak závislosti. Kombinuje proto z uvedeného důvodu například vojenskou techniku USA a Ruska a ze stejného důvodu preferuje v případě kompatibilní a kompetitivní nabídky k uvedeným silným zbrojařským zemím, ty, které touto optikou nevnímá jako rizikové. Zařízení české (československé) provenience má v zemi určité renomé a tradici, na kterou lze navázat. Uvedená preference dodavatelů tak dává českým firmám poměrně dobré šance, nicméně tato situace zjevně může být časově velmi omezená a změnit se v případě posunu politického kurzu vedení Indonésie.

Mezi perspektivní oblasti z pohledu českého obranného průmyslu patří ruční zbraně, munice, pozemní technika včetně vozidel, letecká technika (transportní a výcvikové letouny) či pokročilá elektronika.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Současný stav odpadového hospodářství není uspokojivý. Státní politika životního prostředí a vývoj urbanizace podporují konkurenceschopnou nabídku českých firem. Vláda připravuje pobídky pro získávání energie z odpadů. Přípravují se plány na přeměnu odpadů v energii zejména ve velkých městských aglomeracích. Potenciálně zajímavé pro české exportéry jsou např. možnosti dodávek čističek odpadních vod, kompostních zařízení či bioplynových stanic. Schází rovněž technologie na zpracování odpadů nebo pro výstavbu a údržbu kanalizací.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Zatímco v roce 2004 bylo v Indonésii 1 246 nemocnic, poslední dostupné údaje již hovoří o počtu 2554 nemocnic v zemi, z toho 882 je státních. Růst počtu nemocnic a zdravotnických zařízení se ještě zintenzivnil po zavedení všeobecné zdravotní péče. Poměr nemocničních lůžek k počtu obyvatel je i nadále hluboko pod průměrem v rozvinutých zemích. 80 % veškerého zdravotnického a laboratorního zařízení používaného v Indonésii pochází z dovozu.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Civilní letecký průmysl	HS 8526 – Radiolokační a radiosondážní přístroje, radionavigační a radiové přístroje pro dálkové řízení
	HS 8527 – Přijímací přístroje pro rozhlasové vysílání
	HS 8529 – Části přístrojů vysílacích, přijímacích, televizních, rozhlasových
	HS 8538 – Části přístrojů k ochraně ap. obvodů, rozvaděčů aj.
	HS 8801 – Balony a vzducholodě; kluzáky, rogalá a ost. bezmotorové prostředky pro létání
	HS 8802 – Ost. letadla (například vrtulníky, letouny); kosmické lodě
	HS 8805 – Letecké katapulty ap. přístroje a zařízení
	HS 9014 – Busoly, včetně navigačních kompasů; ost. navigační nástroje a přístroje
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 7017 – Laboratorní, hygienické nebo farmaceutické skleněné zboží
	HS 9012 – Mikroskopy jiné než optické, difraktografy
	HS 9018 – Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.
	HS 9022 – Rentgenové přístroje aj. používající záření, pro lékařské, zubolékařské, zvěrolékařské účely aj.
	HS 9401 – Sedadla (jiná než sedadla čísla 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části
	HS 9402 – Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek
Energetický průmysl	HS 7303 – Trouby, duté profily ap., z litiny
	HS 7304 – Trouby, trubky a duté profily, bezešvé, ze železa (jiného než litiny) nebo z oceli
	HS 7305 – Ost. trouby a trubky > 406,4 mm, ze železa nebo oceli
	HS 8402 – Parní kotle zvané „na přehřátou vodu“
	HS 8404 – Pomocná zařízení pro použití s kotli; kondenzátory pro parní pohonné jednotky
	HS 8405 – Generátory plynové
	HS 8406 – Parní turbíny
	HS 8410 – Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory
	HS 8411 – Proudové motory, turbovrtulové pohony a ost. plynové turbíny
	HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicím zařízením; zdviže na kapaliny
HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.	
Obranný průmysl	HS 8503 – Části a součásti motorů, elektr. Generátorů, soustrojí ap.
	HS 8504 – Elektrické transformátory, statické měniče a indukty
	HS 5603 – Netkané textilie, též impregnované, povrstvené, potažené nebo laminované
	HS 8526 – Přístr. radiolok. ap., radiové, pro řízení dálkové
	HS 8527 – Přijímací přístroje pro rozhlasové vysílání
	HS 8704 – Motorová vozidla pro přepravu nákladu

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Obranný průmysl	HS 8710 – Tanky a jiná bojová obrněná vozidla, motorová
	HS 8802 – Ost. letadla (například vrtulníky, letouny); kosmické lodě
	HS 8803 – Části a součásti výrobků čísel 8801 nebo 8802
	HS 9302 – Revolvery a pistole, jiné než čísel 9303 nebo 9304
	HS 9303 – Ost. střelné zbraně ap. zařízení využívající ke střelbě výbušné náplně
	HS 9306 – Bomby, granáty, torpéda, miny ap. válečné střelivo a jejich části; náboje ap.
Železniční a kolejová doprava	HS 7202 – Feroslitiny
	HS 7301 – Štětovnice ze železa nebo oceli, též vrtané, ražené nebo vyrobené ze sestavených prvků
	HS 8601 – Lokomotivy a malé posunovací, závislé na vnějším zdroji proudu nebo akumulátorové
	HS 8602 – Ost. lokomotivy a malé posunovací lokomotivy
	HS 8603 – Železniční nebo tramvajové osobní vozy a nákladní vozy, s vlastním pohonem
	HS 8604 – Vozidla pro údržbu železničních, tramvajových tratí, traťovou službu, s vlastním pohonem
	HS 8605 – Železniční, tramvajové osobní vozy aj. vozy bez vlastního pohonu
	HS 8606 – Železniční nebo tramvajové nákladní vozy a vagony, bez vlastního pohonu
	HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel
HS 8608 – Kolejový svrškový upevňovací materiál a zařízení; mechanické přístroje a signalizační zařízení	
Automobilový průmysl	HS 8539 – Žárovky, výbojky el. ultrafial., infra., obloukovky
	HS 8701 – Traktory a tahače
	HS 8702 – Motorová vozidla pro dopravu deseti nebo více osob, včetně řidiče
	HS 8703 – Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob
	HS 8704 – Motorová vozidla pro přepravu nákladu
	HS 8711 – Motocykly a jízdní kola vybavená pomocným motorem, též s postranními vozíky

Exportní financování

EGAP v Indonésii v minulých deseti letech pojistil 10 případů v hodnotě 5,3 miliardy korun. S podporou pojištění od EGAP firmy nejčastěji vyvážely stroje a zařízení k výrobě energie. Indonésie je stabilní zemí se značným potenciálem. Klienti EGAP poptávají především pojištění bankovních záruk vystavených v souvislosti se získáním či plněním smlouvy o vývozu českým vývozcem. EGAP má ale pozitivní zkušenosti i s pojištěním zakázek v korporátním sektoru. Doporučit lze spolupráci s bankovním sektorem.

Příležitosti pro rozvojovou spolupráci

Kategorie vyspělosti země: LMIC

Indonésie je různorodým státem s tisíci ostrovy, mnoha náboženstvími, mnoha jazyky a více než 300 etnickými skupinami. V posledních dvou dekadách zaznamenala působivý ekonomický růst. Hrubý národní příjem na osobu se zvýšil z 560 USD v roce 2000 na 4100 USD v roce 2018. Indonésie je 4. nejlidnatější stát světa a 16. největší světová ekonomika. Postupně redukuje chudobu, nicméně tento proces neprobíhá v celé zemi rovnoměrně a některé, především odlehlé oblasti zůstávají velmi zaostalé a rozevírají se také sociální nůžky uvnitř populace. Prostor pro rozvojovou spolupráci bezpochyby v Indonésii existuje, ideálně v kombinaci s podporou startu návazných obchodních aktivit. V tomto směru bylo v zemi aktuálně v roce 2018 realizováno 5 tzv. B2B projektů financovaných Českou rozvojovou agenturou.

► Sektor energetiky

Indonésie má ambiciózní plán pro zvýšení energetické produkce do roku 2020 o 35 tis. MW. Téměř čtvrtina vyrobené energie do roku 2025 by měla pocházet z obnovitelných zdrojů. Indonésie také provedla reformu dlouhodobých plošných energetických dotací, a soustředí se na investice do programů majících přímý vliv na chudé obyvatelstvo, zejména na samotné zajištění dostupnosti elektřiny jako takové.

► Sektor infrastruktury

Infrastruktura je definována jako jedna z priorit současného pětiletého plánu rozvoje Indonésie. I přes značené investice do infrastruktury a následnému rozvoji v minulém období je potřeba dalších investic značná. Indonésie se skládá z více než 500 autonomních samospráv, které administrují infrastrukturní projekty a zodpovídají za ně. Vznikl velký projekt The Local Government Decentralized Project, který má přispět k efektivnímu řízení investic do infrastruktury se zaměřením na zvýšení zodpovědnosti a transparentnosti.

► Sektor vody a sanitační

Zajištění pitné vody, kanalizace a čištění vody pro rostoucí populaci je významný problém. Přístup k hygienickým toaletám mají pouze dvě třetiny obyvatel. Vznikl program The National Rural Water Supply and Sanitation Project (PAMSIMAS) pro spolupráci mezi centrální vládou a komunitami. Program je aktivní ve 32 provinciích a obecně považován za nejefektivnější možnost pro rozšiřování přístupu k pitné vodě a hygienickým službám. Je na něj alokováno přes miliardu USD a cílem je zlepšení situace obyvatel ve třiceti tisících vesnic.

Zdroj dat: <http://www.worldbank.org>